

แนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในการควบคุมกำกับดูแล การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทการผลิต สะสม แบ่งบรรจุ หรือขนส่งน้ำแข็ง

ด้วยในปัจจุบันพบเหตุการณ์ก๊าซแอมโมเนียรั่วไหลในโรงงานผลิตน้ำแข็งที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ สาเหตุส่วนใหญ่มาจากเครื่องจักรและระบบท่อก๊าซต่าง ๆ เกิดการชำรุด เสียหาย เนื่องจากโรงงานเร่งผลิตน้ำแข็ง ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในช่วงฤดูร้อน หากผู้ประกอบการมีการเฝ้าระวัง ตรวจสอบระบบต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตไม่ทั่วถึง อาจส่งผลให้เกิดก๊าซแอมโมเนียรั่วไหลเป็นอันตรายต่อประชาชน ที่อาศัยโดยรอบและอาจปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม เมื่อเกิดเหตุก๊าซพิษดังกล่าวจะกระจายไปทั่วบริเวณ หากประชาชน สัมผัสหรือสูดดมจะได้รับผลกระทบและมีอาการทางสุขภาพที่แสดงได้อย่างชัดเจน ทั้งแสบตา แสบผิวหนัง หายใจไม่สะดวก มีกลิ่นเหม็นฉุนสาหัสเค็ม บางรายที่มีภาวะเจ็บป่วยหรือเป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก เป็นต้น จะได้รับผลกระทบมากที่สุด เหตุการณ์นี้ถือเป็นภาวะฉุกเฉินที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนและชุมชน ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งประชาชน ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จึงจำเป็นต้องร่วมมือกันเฝ้าระวัง และตรวจสอบตราสารประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ประเภทการผลิต สะสม แบ่งบรรจุ หรือขนส่งน้ำแข็ง ให้มีการดำเนินกิจการที่ถูกสุขลักษณะและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นเครื่องมือสำคัญในการควบคุมดูแลสถานประกอบกิจการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีการปฏิบัติที่ถูกสุขลักษณะเพื่อคุ้มครองสุขภาพประชาชน โดยกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีเจตนารมณ์ในการ คุ้มครองประชาชนในด้านสุขลักษณะและอนามัยสิ่งแวดล้อม หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นสามารถบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ดังนี้

๑. การควบคุม กำกับดูแล กิจการผลิต สะสม แบ่งบรรจุ หรือขนส่งน้ำแข็ง ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข โดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๗ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มาตรา ๓๑ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งปัจจุบันออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๓ (๑๖) กำหนดให้ “การผลิต สะสม แบ่งบรรจุ หรือขนส่งน้ำแข็ง” เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา ๓๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดประเภทของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ โดยราชการส่วนท้องถิ่นสามารถ...

สามารถนำหลักเกณฑ์ในคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง การควบคุมการประกอบกิจการการผลิต สะสม แบ่งบรรจุ และค้าส่งน้ำแข็ง พ.ศ. ๒๕๕๘ มากำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อให้มีผลใช้บังคับตามกฎหมาย ในเขตท้องถิ่นนั้น และมาตรา ๓๓ กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่ราชการ ส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่นให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุม โดยกระทำในลักษณะที่เป็นการค้า ต้องได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการ และต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น หากผู้ใดประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทเกี่ยวกับการผลิต สะสม แบ่งบรรจุ หรือขนส่งน้ำแข็ง ที่ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในพื้นที่ในลักษณะ ที่เป็นการค้า โดยไม่ได้รับใบอนุญาตถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ และมีบทกำหนดโทษ ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. การควบคุมและป้องกันปัญหาเหตุรำคาญ กรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นโดยมิได้ออกข้อบัญญัติ ท้องถิ่นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขกำหนดให้การผลิต สะสม แบ่งบรรจุ หรือขนส่งน้ำแข็ง เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมภายในท้องถิ่นนั้นไว้ จึงไม่มีกฎหมาย ใช้บังคับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีผลให้ผู้ประกอบการไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตและไม่ต้องปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ อย่างไรก็ตาม หากราชการส่วนท้องถิ่นพบว่าสถานประกอบกิจการหรือผู้ใดที่มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความเสี่ยง อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง สามารถบังคับใช้ กฎหมายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามความในหมวด ๕ เหตุรำคาญ ซึ่งมาตรา ๒๕ กำหนดว่าในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้อง ประสบกับเหตุนั้นต่อไปนี้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ มาตรา ๒๕ (๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง เขม่า ฝ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตราย ต่อสุขภาพ โดยเจ้าพนักงานมีอำนาจออกคำแนะนำ และออกคำสั่งให้ผู้ก่อเหตุรำคาญดำเนินการระงับเหตุรำคาญหรือ ป้องกันเหตุรำคาญนั้นตามสมควรได้ รายละเอียดดังนี้

กรณีที่เป็นเหตุรำคาญโดยทั่วไป

๑) กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น หากไม่ทราบหรือไม่มีผู้ก่อเหตุ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการปรับปรุงสถานที่นั้นจนเหตุรำคาญนั้นหมดไปได้

๒) กรณีแหล่งกำเนิดเหตุรำคาญอยู่ในที่เอกชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เอกชนนั้นให้ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง จนเหตุรำคาญนั้นหมดไปหรือบรรเทาลง ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดมาตรการในการแก้ไข ปรับปรุงอย่างไรก็ได้ที่สามารถแก้ไขให้เหตุดังกล่าวนี้ให้หมดไป หรือบรรเทาลง โดยต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีประกอบการกำหนดมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงนั้นด้วย

โดยที่...

โดยที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ก่อเหตุเป็นราย ๆ ไป โดยต้องระบุวิธีการป้องกันหรือแก้ไข และกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งให้ชัดเจน ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ร้องเรียน หากพบเห็นหรือได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

กรณีที่เกิดเหตุร้ายแรง อันอาจกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมหรืออาจเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพ

๑) ในกรณีร้ายแรง อธิบดีกรมอนามัยมีอำนาจตามมาตรา ๘ ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือแก่ผู้ก่อเหตุนั้นให้ระงับการดำเนินการที่ก่อให้เกิดเหตุร้ายตามความเห็นสมควร หากผู้ก่อเหตุไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง อธิบดีกรมอนามัยสามารถสั่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ออกคำสั่งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดดำเนินการแก้ไขหรือระงับเหตุร้ายตามสมควร อีกทั้ง อธิบดีกรมอนามัยยังสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๘/๑ ในการประสานขอให้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด หรือคณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานครดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นประกอบการออกคำสั่งตามมาตรา ๘ โดยไม่ชักช้า

๒) กรณีแหล่งกำเนิดเหตุร้ายตามที่เป็นที่สาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง ในการจัดการระงับเหตุร้ายตามที่เป็น และเก็บค่าใช้จ่ายในการดำเนินการกับผู้ก่อเหตุ

๓) กรณีแหล่งกำเนิดเหตุร้ายตามที่เป็นสถานที่เอกชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ วรรคสาม ในการออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้ใช้สถานที่นั้นจนกว่าจะมีการระงับเหตุร้ายตามที่เป็นที่พอใจ

๔) ในกรณีร้ายแรง เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง ในการออกคำสั่งเป็นวาจาหรือหนังสือแก่ผู้ก่อเหตุนั้นให้ระงับการดำเนินการที่ก่อให้เกิดเหตุร้ายตามความเห็นสมควร แล้วจึงแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ และอาจให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือตามที่ผู้รับคำสั่งร้องขอภายใน ๗ วัน

หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม มีบทกำหนดโทษตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง การควบคุมการประกอบกิจการการผลิต สะสม แบ่งบรรจุ และคำสั่งน้ำแข็ง พ.ศ. ๒๕๕๘ ดาวนโหลดทางเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย <https://laws.anamai.moph.go.th/th/recommendation/download/?did=๑๙๓๑๒๗&id=๔๑๔๓๖&reload=> หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ “คลินิกกฎหมาย” กองกฎหมาย กรมอนามัย โทร. ๐ ๒๕๔๐ ๔๑๘๓

จัดทำโดย กองกฎหมายและสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

โดย กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

 โรคร้ายๆ ระวังๆ ทำงาน

แอมโมเนียรั่วไหล

ปฏิบัติอย่างไร?

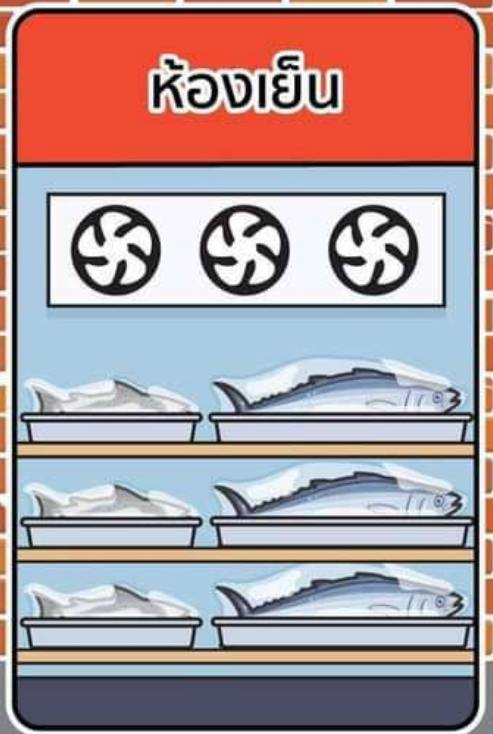
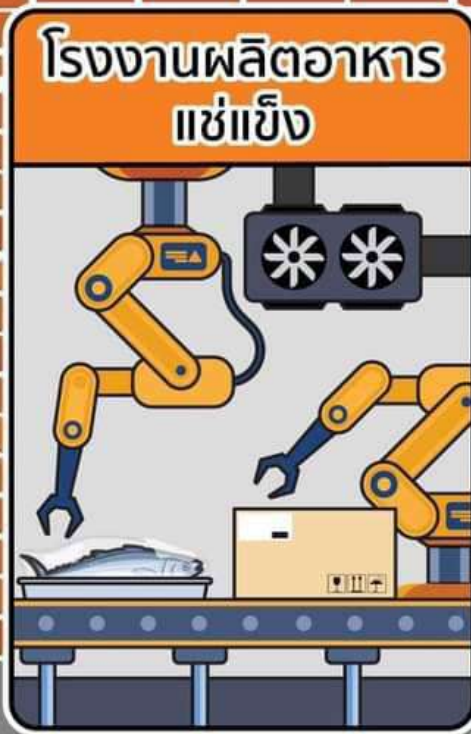
'รู้โรคร้ายๆ ระวังๆ ทำงาน ได้ก่อนใคร เพียงกดติดตามเพจไว้!'

โดย กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

f โรคร้ายๆช่วยทำงาน

แอมโมเนียรั่วไหล

มาจาก?

รู้โรคร้ายๆช่วยทำงานได้ก่อนใคร เพียงกดติดตามเพจไว้!

แอมโมเนียที่ใช้ดม

แอมโมเนียโบคาร์บอนेट
แอมโมเนียไฮดรอกไซด์

ของเหลวผสมกับน้ำมันหอมระเหย
/แอลกอฮอล์ ดมแล้วจะทำให้หายใจดีขึ้น

แอมโมเนียที่ใช้ในโรงงาน

(แอมโมเนียแอนไฮไดรด์
/แอมโมเนียปราศจากน้ำ)

เป็นสารทำความเย็น
ในโรงงานแช่แข็ง ทำน้ำแข็ง

แอมโมเนียแต่ละชนิด

ต่างกันอย่างไร?

โดย กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

f โรคร้ายๆ ้วยทำงาน

พนักงานโรงงาน

เจ้าหน้าที่กู้ภัย

ประชาชนที่อยู่ใกล้
ใกล้เหตุรั่วไหล

กลุ่มเสี่ยง

การสูดดมแอมโมเนีย

รู้โรคร้ายๆ ้วยทำงาน ได้ก่อนใคร เพียงกดติดตามเพจไว้!

แสบตา
ตาบวม
น้ำตาไหล

เวียนหัว
อาเจียน
เจ็บหน้าอก

ระคายเคือง
ผิวหนัง
เป็นแผลไหม้

หมดสติ
และ
เสียชีวิต

อาการบาดเจ็บ ทำไมถึงเสียชีวิต

โดย กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

f โรคร้ายๆ ระวังๆ ทำงาน

3 สิ่งที่ควรทำเมื่อเกิดเหตุ

หนีไปทิศนี้

อพยพในทิศตั้งฉากกับลม

ใช้ผ้าแห้งปิดปาก/จมูก
ขณะเกิดเหตุ

หลังเกิดเหตุ สังเกตอาการ
ต่อเนื่อง 1 เดือน

ประชาชนใกล้เคียง

ปฏิบัติตัวอย่างไร?

รู้โรคร้ายๆ ระวังๆ ทำงาน ได้ก่อนใคร เพียงกดติดตามเพจไว้!

สวมอุปกรณ์ป้องกัน
ขณะทำงาน

ตรวจภาชนะบรรจุ
และทาส่งก๊าซสม่ำเสมอ

เก็บแอมโมเนียในที่ปลอดภัย

รถบรรทุกสารต้องมี
สัญลักษณ์บอกอันตราย

ซ้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน ปีละ 1 ครั้ง

ป้องกันอันตราย

จากก๊าซแอมโมเนียรั่วไหล

